Ecotopia

Примери добре праксе

Еко fun камп
Крагујевац

JANUN

Ecotopia

ИГРИЦА КРЕИРАНА ТОКОМ ПРОЈЕКТА, ПОДРЖАНА ОД СТРАНЕ ЕРАСМУС+.

Erasmus+

1. **Food sharing** – дељење вишка хране са онима којима је потребна;

2. **Car sharing (BlaBlaCar)** – повезује возаче који имају слободна месте са људима који путујуу истом смеру, како би се уштедели ресурси, новац и смањио еколошки отисак;

3. **Second hand shops** – уштеда ресурса потребних за производњу нових делова одеће;

4. **Gardening with kids** – прављење органских башта са децом и учење како да одржавају исту у циљу добијања органски произведеног поврћа;

5. **App for the waste** – изазвати некога да очисти дивљу депонију слањем фотографија једне депоније пре и након чишћења.

Еко fun камп

Крагујевац

Ecotopia

JANUN

Erasmus+

Еко fun камп

Крагујевац

Ecotopia

JANUN

Erasmus+

Еко fun камп

Крагујевац

Ecotopia

Erasmus+

Еко fun камп

Крагујевац

Ecotopia

JANUN

Erasmus+

Еко fun камп

Крагујевац

Ecotopia

JANUN

Erasmus+

Еко fun камп

Крагујевац

Ecotopia

Erasmus+

Еко fun камп

Крагујевац

Легенда:

1. Стамбена зграда
2. Продавница органских производа
3. Основна школа
4. Болница
5. Обданиште
6. Шопинг центар
7. Факултет
8. Полицијска станица
9. Индустријска зона

Стамбена зграда (циљ пројекта)

Erasmus+

Еко fun камп

Крагујевац

Ecotopia

Дељење хране (food sharing)

- Дељење хране је важно за људско сложено друштво да функционише. С обзиром да се храна дистрибуира у целој групи, не морају сви да троше време на пољопривреду или лов.
- Најтрадиционалнији и најчешћи начин поделе хране су породични оброци.
- Уколико имате вишак хране коју не можете појести, поделите је са другима.

Erasmus+

Еко fun камп Крагујевац

Ecotopia

Баштованство са децом

- Баште могу бити сјајно место за гајење значајног и забавног искуства - учења деце.
- Баштованство може деци понудити прилику да науче процес животног циклуса током кога се узгајају биљке, као и одговорност, бригу, независност и свест о животној средини.
- Учење о узгоју и значају органског воћа и поврћа.

Erasmus+

Еко fun камп

Крагујевац

Ecotopia

Дељење возила (car sharing)

- **Car sharing** - дељење аутомобила између људи у кратком временском року, често по сату. Део је већег тренда заједничке мобилности (транспорта) а настао је први пут у Цириху 1948.
- **BlaBlaCar** - мобилна апликација која повезује возаче и путнике који су вољни да заједно путују између градова и поделе трошкове путовања, штедећи ресурсе, новац и смањујући еколошки отисак - настао у Француској 2006. године

Erasmus+

Еко fun камп
Крагујевац

Ecotopia

Продавнце половних ствари (Second hand shops)

- **Зашто се куповином половне одеће боље управља текстилним отпадом?**

- Половна одећа охрабрује и развија заједницу за рециклирање.

- Рециклирање одеће помаже онима којима је то потребно а помаже и околини.

- Уштеда ресурса потребних за производњу нове одеће.

Erasmus+

Еко fun камп Крагујевац

Ecotopia

"Изазов на депонији"

Изазвати некога да очисти дивљу депонију слањем фотографија једне депоније пре и након чишћења.

Erasmus+

Еко fun камп
Крагујевац

ДРУШТВЕНИ ЖИВОТ

Да би учинили нашу кућу и живот у њој више одрживим, потребно је да станари те куће сарађују, раде заједно и подржавају једни друге. Ово ће бити могуће само ако се људи међусобно боље упознају и ако се допадају једни другима. Задатак ове групе јесте да смисле идеје и догађаје који ће помоћи стварању добре атмосфере у кући/згради.

Друштвени живот

На првом окупљању станара куће где се причало о плановима везаним за одрживи развој, само половина станара је могла да присуствује док је друга половина имала обавезе. Али информације би требало да стигну до свих.

Људи из неколико различитих држава живе заједно у овој кући/згради.

- **30% станара ове зграде не зна име других станара**
- **40% није посетило друге станаре**
- **60% станара није причало са другим станарима током прошле недеље**

Никада нису имали журку за све станаре куће/зграде.
Не постоји заједничка просторија за окупљање/дружење свих станара.

Људска бића су друштвене животиње, а ситуација нечијег друштвеног живота један је од најваећих утицаја на ментално и физичко здравље. Без позитивних, трајних односа и ум и тело могу се лоше осећати.

Опстанак човека као врсте прилично зависи од могућности друштвеног живота. Већину људске историје проводили смо у малим групама у којима је свака за опстанак зависила од осталих, а докази говоре да је то стање у коме су се људи најбоље прилагодили. Технологија је променила начин на који људи комуницирају са другима у свом свакодневном животу, али није утицала на основну потребу за стварањем подржавајућих веза са другим људима.

ИСХРАНА

Храна је састављена од многих хранљивих материја које су свима потребне за: живот, раст и развој, одржавање здравља, обезбеђивање енергије за рад. Потребно је око 40 хранљивих материја да би човек био здрав.
Основне хранљиве материје су витамини, минерали, аминокиселине из протеина, протеини, масти и угљени хидрати.

Исхрана

Основа пирамиде је најшира. Ту су намирнице од житарица: хлеб, пецива, пиринач, тестенине, проја, качамак. Све је то здравије ако се прави од црног брашна млевењем целог зрна.

Основни принципи правилне исхране:

1. Рационална исхрана
2. Уравнотежена или умерена исхрана
3. Разноврсна, мешовита исхрана
4. Равномерност обеда (дневни ритам обеда)

Органска пољопривреда смањује загађење, чува воду, смањује ерозију тла, повећава плодност тла и користе мање енергије. Гајење без пестицида такође је боље за оближње птице и животиње као и људе који живе у близини фарми.

Органски одгајане животиње НЕ садрже антибиотике, хормоне раста или се хране животињским нуспродуктима. Храњењем нуспроизвода животињског порекла повећава се ризик од болести луде краве (БСЕ), а употреба антибиотика може створити сојеве бактерија отпорних на антибиотике.
Органски одгајане животиње добијају више простора за кретање и приступ вани, што помаже у очувању здравља.

Органска храна није ГМО.
Генетски модификовани организми (ГМО) или генетски модификована (ГЕ) храна су биљке и животиње чија је ДНК измењена на начин који се не може појавити у природи.

ОБРАЗОВАЊЕ

Троделна категоризација учења и образовања: **формално**, **неформално** и **информално образовање**.

Формално образовање спада у оне облике образовања који се појављују углавном у школским институцијама и оно је прописано правним актима. Знање се усваја постепено, сходно узрасту и због тога је издељено по разредима и степенима (основна, средња, висока школа и факултет). Иако је најтипичнији пример формалног образовања школа, формалном образовању припадају сви садржаји и институције за који важе исти принципи (на пример, полагање возачког испита).

Образовање

Неформално образовање служи да допуни формално и да нам да прилику да приступимо свим оним садржајима који су у формалном неприступачни или чак потпуно нетакнути (разни курсеви специфичних вештина, практичних пословних знања, личног усавршавања попут плеса, масаже...). Неформално образовање се спроводи кроз активности као што су курсеви, семинари, предавања, конференције, радионице, разни типови тренинга, као и волонтирање.
Неформално образовање нуди мноштво програма едукације:

- Образовни програми (за стицање различитих знања и вештина);
- Програми који се тичу васпитања (учење ставова и позитивних животних вредности);

Неформално образовање подржава образовање које траје целог живота.

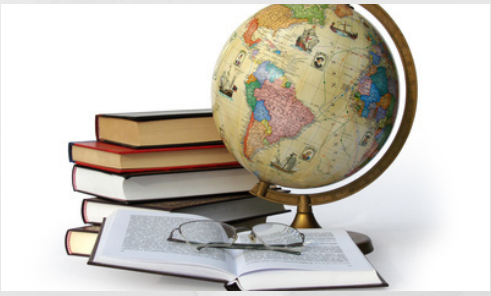

Информално образовање је оно што бисмо у свакодневном говору назвали "школа живота". Оно је непланирано, спонтано, настаје кроз интеракцију са пријатељима, родитељима, медијима, без посебног плана и структуре.
Последњих година, готово све едукативне организације у свету нуде вебинаре (веб+семинар) – семинаре преко интернета (било плаћене, било бесплатне). Свако од нас, преко свог умреженог рачунара, има приступ том садржају - ако разуме језик на ком се одржавају. Али, сада можемо да учимо уживо преко Интернета и на нашем језику. Полазник не одваја ни време, а ни трошкове на одлазак до обуке, односно повратак с ње.

Потрошња

Потрошња, у најширем смислу, представља појам којим се означава појава прекомерне и објективно непотребне потрошње, и описује став да срећа појединаца (потрошача) зависи од потрошње добара и услуга, односно поседовања материјалних добара.

Потрошња

Масовна производња била је предуслов настанка масовних тржишта и појаве потрошачког друштва. Машине за масовну производњу омогућиле су знатно бржу обраду, мање трошкове и повећање продуктивности.

Последице потрошачког друштва и неопходност примене зеленог маркетинга

Као последица раста потрошње и потрошачког друштва, јавља се велики број еколошких проблема који утичу на одрживи развој заједнице. Најважнији еколошки проблеми су промена климе, недостатак и загађење воде, ширење пустиња, изумирање неких врста, загађење ваздуха, стварање депонија смећа, ерозија тла, сметње екосистема, претерана употреба хемикалија, миграција ка градовима, озонска рупа, расипање енергије, исцрпљивање природних богатстава.

Повећана потрошња "доприноси":

- све већем загађењу ваздуха које је последица повећања броја превозних средстава;
- повећаном степену зрачења, узрокованог коришћењем великог броја електричних уређаја;
- гомилању отпада, посебно електронског отпада који се споро разграђује;
- отуђености људи и негативног утицаја на здравље, услед коришћења бројних друштвених мрежа и времена проведеног у виртуелном свету;
- загађењу природних ресурса (воде, ваздуха, земљишта) због коришћења хемикалија за производњу одређених производа.

.

ТРАНСПОРТ

- За сагоревање 1 литра горива, нафтног порекла, потребно је око 15 килограма ваздуха или 3,5 килограма кисеоника.

- Највећа концентрација загађивача из моторних возила је на раскрсницама и осталим путевима у центру града, због великог броја возила, а мотори раде чак и када возила мирују (семафори итд.).

- Годишње само мотори троше готово 4 мил. тона кисеоника из атмосфере.

Транспорт

- Здравије је возити бицикл (активност при вожњи бицикла појачава хемикалије у мозгу (серотонин, допамин и фенилетиламин) које вас чине срећним, самим тим сте напољу, повећавате и дневну количину витамина D, а ако је комбиновано са вежбањем, вероватно и бољи ноћни сан).

- CO2 има негативну улогу у заштити животне средине, један је од гасова који појачавају ефекат стаклене баште, па на тај начин утиче на глобално загревање и на избацивање кисеоника (O2) из ваздуха.

- Вожња бицикла помаже друштву на више начина. Мање хабања јавних путева, мање загађења у ваздуху, мање саобраћаја и гужве за друге аутомобиле, омогућава више паркинг места и мање загађење буком - **бољи друштвени живот.**

УСЛОВИ СТАНОВАЊА

Људи временом постају све више заинтересовани за станишта других живих бића и здравље екосистема, али они не придају довољно пажње сопственим стаништима. Иако то представља једно од најважнијих аспеката за здравље како појединца тако и целе заједнице.

Услови становања

За разлику од свих других живих бића на планети, човек уклања природни шумски покривач и гради сталне контролне структуре да се држе даље од природе и узгајају нејестиве биљке у непосредној близини домова.

Замислите свет у којем су се испуниле све ваше најдубље жеље, храна је обилна, имате леп дом, имате слободу путовања, алате за стварање, а опет нема никога са ким бисте их поделили. Ви сте сами. Нико вам не би сведочио о вашем животу, радостима, тугама и постигнућима. Како би сте се осећали?

Кад размотримо наше основне људске потребе, ствари попут хране и склоништа нам брзо падају на памет, али људска повезаност се не сматра увек потребом. Ово је грешка. Према доказима истраживања чини се да је потреба да припадамо, да будемо повезани са другима, битан део човека. "Цветамо" када се осећамо цењени и повезани са другима. Такође преживљавамо, радимо боље и постижемо више у групама него што радимо сами, као што каже и афричка пословица: **„Ако желите брзо, идите сами. Ако желите далеко, пођите заједно.“**

Циљ ове групе је да дом/зграду додатно прилагоде потребама становника и њиховом додатном повезивању (умрежавању). Група може радити на предлозима да се унутрашњи или спољашњи амбијент измене и новим изгледом буде пример добре праксе (да зграда буде што је могуће више економски и еколошки прихватљива). И на крају крајева да сви становници зграде имају што је могуће мањи еколошки отисак (негативно утичу на животну средину).

Легенда:

1. **Стамбена зграда**
2. **Продавница органских производа**
3. **Основна школа**
4. **Болница**
5. **Обданиште**
6. **Шопинг центар**
7. **Факултет**
8. **Полицијска станица**
9. **Индустријска зона**

Стамбена зграда (циљ пројекта)

Erasmus+

Еко fun камп

Крагујевац

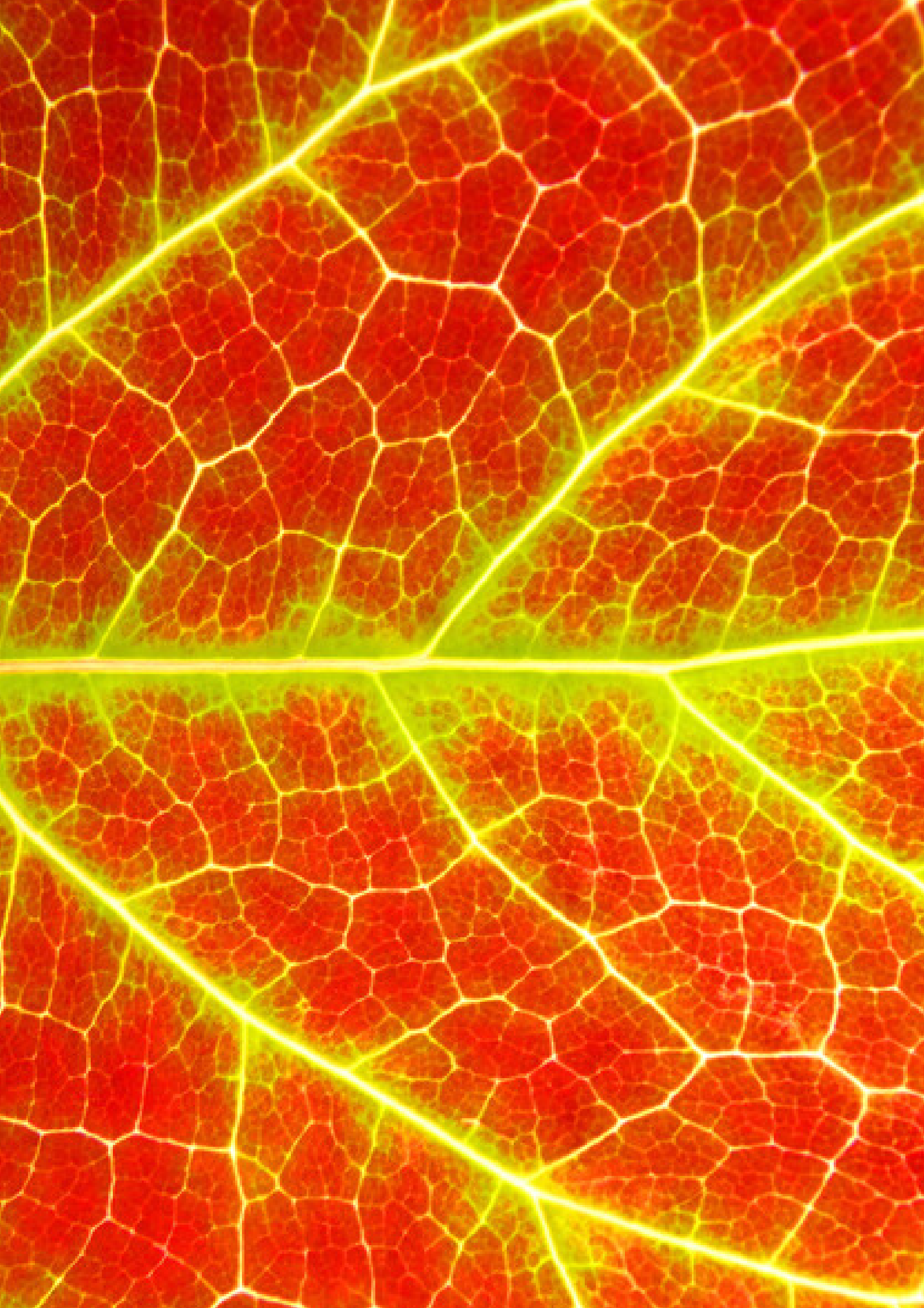

Оља 45 год.

- столар
- волонтира и има ауто

Потребе/ресурси:

- дрво, алат и друштво

Становање:

- живи са Тањом

Ана 35 год.

- има своје предузеће за рециклажу отпада
- воли да сређује стан, има ауто

Потребе/ресурси:

- отпад/смеће (због бизниса), високо образована

Становање:

- Стефанова девојка

Јасмина 17 год.

- медицинска сестра у средњој школи
- друштвене игре и баштованство, има бицикл, веганка

Потребе/ресурси:

- вода

Становање:

- дели стан са Емилијом и Саром

Филип 20 год.

- фитнес тренер
- посвећен фитнесу и теретани, има бицикл, убеђен да је месо неопходно у исхрани

Ресурси/потребе

- спорт, протеински шејкови

Становање:

- живи са Сањом

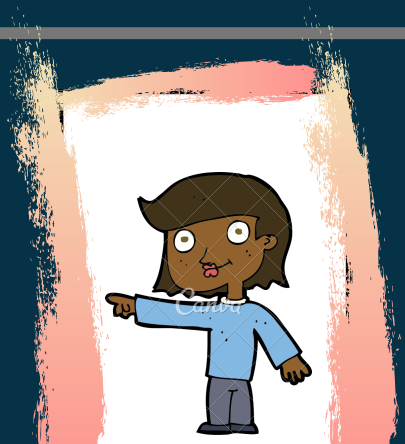

Марко 18 год.

- студент пољопривреде
- вешт у поправци аутомобила, његови родитељи имају кокошке које користе у исхрани

Потребе/ресурси:

- транспорт

Становање:

- дели стан са Анђелом

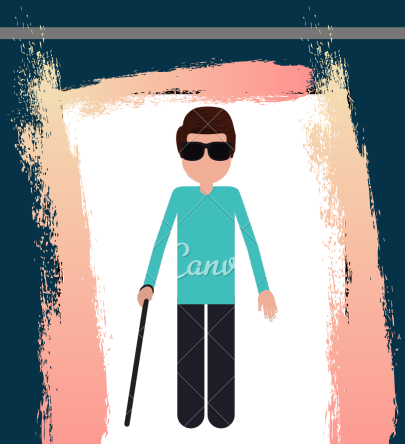

Душан 50 год.

- васпитач
- има четири детета, уме да саслуша, воли да кува

Потребе/ресурси:

- струја

Становање:

- живи са женом Леном и децом

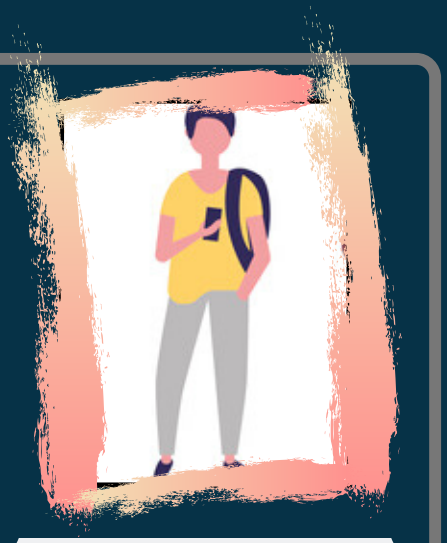

Коста 25 год.
- студент психологије и политике
- чита, прави пиво и вино, има бицикл, воли децу

Потребе/ресурси:
- вода, исхрана

Становање:
- Александрин дечко (често га посећује)

Стефан 34 год.
- поседује предузеће за папирне кесе
- добар у комуникацији, добар говорник, шије лутке (мечиће), има ауто

Потребе/ресурси:
- рециклирани папир, вода

Становање:
- Анин дечко

Никола 15 год.
- ученик
- школа му почиње у 8 часова, потребан му је транспорт (бицикл или воз) да би ишао на тренинг (тренира фудбал)

Потребе/ресурси:
- транспорт, потрошња

Становање:
- живи са оцем Миланом

Јован 16 год.
- ученик
- у 8 сати мора бити у школи, свира гитару у школском бенду, има бицикл

Потребе/ресурси:
- књиге, музика

Становање:
- живи са родитељима (Лена и Душан) и троје браће

Анђела 28 год.
- прави еко кесе/цегере
- студирала психологију, вегетаријанка

Потребе/ресурси:
- култура, простор за рад

Становање:
- дели стан са Марком

Александра 25 год.
- наставница
- исхрана, активиста за позајмљивање и дељење бицикала, радохоличар

Потребе/ресурси:
- друштво, храна, образовање

Становање:
- живи са Костом

Тодор 41 год.

- бивши пекар
- проблеми са коленима, има ауто, поправља радио уређаје, једе месо

Потребе/ресурси:

- струја

Становање

- живи сам

Милан 38 год.

- архитекта
- има сина од 15 година, има електрични бицикл, залаже се за зелену енергију

Потребе/ресурси:

- дрво, алат

Становање:

- живи са оцем Бојаном

Михајло 53 год.

- бивши израђивач намештаја
- Николинин муж, незапослен, воли да гледа серије

Потребе/ресурси:

- исхрана, друштво

Становање:

- живи са женом Николином

Иван 18 год.

- ученик медицине
- вози скејт, воли да слуша реп музику, воли маркирану одећу, школа му почиње у 8 час.

Потребе/ресурси:

- одећа, музика

Становање:

- живи са мајком Софијом

Ђорђе 35 год.

- кројач
- ожењен Маријом и има двоје деце (6 и 9), пева у опери/хору, има ауто, купохоличар

Потребе/ресурси:

- памук, култура, друштво

Становање:

- живи са Маријом и двоје деце

Бојан 66 год.

- полицајац у пензији
- пише књиге (приче) за децу, има бицикл

Потребе/ресурси:

- култура

Становање:

- живи са сином Миланом

Николина 52 год.

- бивши радник у министарству просвете
- волонтира у азилу, прави одећу за псе

Потребе/ресурси:

- друштво

Становање:

- живи са мужем Михајлом

Зоран 31 год.

- возач аутобуса
- друштво, образовање, исхрана, има мало дете, сакупља печурке, биљке, има ауто

Потребе/ресурси:

- исхрана, образовање, друштво

Становање:

- живи са својом женом која је на боловању

Сара 21 год.

- инжењер електротехнике
- возач је и има ауто, понекад га позајми цимерима, залаже се за солару енергију

Потребе/ресурси:

- превоз

Становање:

- дели стан са Јасмином и Емилијом

Давид 29 год.

- чистач/домар
- воли позориште и води рачуна о хигијени свг стана и ходника зграде

Потребе/ресурси:

- вода, култура

Становање:

- живи сам

Лена 49 год.

- информатичар
- стално запослена (пуно радно време) има четворо деце (16, 13, 12 и 9 година)

Потребе/ресурси:

- струја, место за одмор

Становање:

- живи са мужем Душаном и децом

Катарина 82 год.

- бивша механичарка
- има малог пса, воли да прави ђем, дуго воли аутомобиле али више не може возити

Потребе/ресурси:

- исхрана, вода, алати, транспорт

Становање:

- живи сама

Емилија 26 год.

- студент права
- често путује авионом, купохоличарка, има бицикл

Потребе/ресурси:

- потрошња

Становање:

- дели стан са Саром

Тања 45 год.

- пословна жена
- има ауто и воли да вози, учи жене како да воде бизнис

Потребе/ресурси:

- образовање

Становање:

- живи са Ољом

Софија 42 год.

- професор екологије на факултету
- мајка двоје деце (11 и 15 година), воли да путује са децом, добро кува, има свој ауто

Потребе/ресурси:

- транспорт, исхрана

Становање:

- у свом стану (са децом)

Миљана 21 год.

- трговац
- има малу бебу, има ауто

Потребе/ресурси:

- ауто, време за одмор

Становање:

- удата за Ненада, живи на првом спрату

Марија 35 год.

- педијатар
- удата за Ђорђа и има 2 детета (6 и 9 одина)

Потребе/ресурси:

- здравствени проблеми

Становање:

- живи са Ђорђем и двоје деце

Сања 45 год.

- уметница
- самохрана мајка, нема времена јер ради и чува децу, спортски тип, има бицикл

Потребе/ресурси:

- место за одмор, друштво

Становање:

- живи са сином Филипом

JOKER

Исхрана

На који начин станари могу да користе органске производе, а не храну из маркета и да се на тај начин здравије хране?

Да ли постоји начин да сами производе храну? Шта им је потребно за то?

Можда простор на крову, на паркингу?

Како да смање беспотребно бацање хране?

JOKER

Образовање

Како на неформалан начин можемо подићи свест станара зграде?

Можда уз помоћ интернета?

Креативна радионица (за децу или старије)?

Едукативни филмови?

JOKER

Потрошња

Како да станари зграде смање куповину и потрошњу појединих производа?

Можда:
- размена књига/уџбеника за школу између различитих генерација;
- размена гардеробе, играчака...

Да ли могу да направе одређене производе сами: кутије за играчке, полице за књиге итд.?

JOKER

Друштвени живот

Како искористити слободно
време и просторије у/на згради?

Можда:
- вече друштвених игара;
- заједнички излет;
- заједничке спортске активности;
- уређење површина у
непосредној близини зграде итд.

JOKER

Услови становања

Оплемењивање простора у/на/око зграде.

Можда:
- уређење крова зграде (зелени кров);
- постављање зеленог зида у ходнику зграде;
- уређење простора у непосредној близини зграде (садња, чишћење...);
- помоћ старијим суседима у одржавању станова;

JOKER

Транспорт

На који начин станари могу да редукују коришћење аутомобила и тиме смање продукцију CO_2 у атмосферу?

Неки од начина:
- коришћење бицикала;
- дељење аутомобила (више станара да користе један аутомобил);
- користе аутобус;
- одлазак пешака до оближњих места итд.

КРЕИРАЛИ